

PRZYPOWIEŚCI

Część I: Przegląd

Teksty przewodnie: Mk 1,15; 4,11.26.30.

Zakres studium: Dn 7,27, Dn 9,25-27, Mk 1,15, Mk 4,11-32.

Wprowadzenie: Studiując przypowieści Jezusa w Mk 4 zauważamy w nich motyw przewodni - królestwo Boże. Ten temat pojawia się po raz pierwszy w Mk 1,14-15: „Przyszedł Jezus do Galilei, głosząc ewangelię Bożą i mówiąc: Wypełnił się czas i przybliżyło się Królestwo Boże”. Co oznacza królestwo Boże w narracji Marka? Próba odpowiedzi na to pytanie będzie zasadniczym tematem naszego studium w tym tygodniu. Zrozumienie tego motywu i jego znaczenia pomoże nam lepiej pojąć przypowieści Jezusa.

Tematy lekcji

W tej lekcji będziemy studiować dwie kwestie: wypełnienie czasu i królestwo Boże na podstawie wybranych fragmentów *Ewangelii Marka*. Tak więc nasze studium będzie się składało z dwóch części:

1. **Nawiązanie do wyrażenia „królestwo Boże” w *Księdze Daniela*.** W tej części będziemy studiować możliwy kontekst wyrażenia w Mk 1,15: „Wypełnił się czas”.

2. **Królestwo Boże w *Ewangelii Marka*.** Ta część obejmuje kontekstową analizę wyrażenia „królestwo Boże” występującego w Mk 1 i Mk 4.

Część II: Komentarz

Pojęcie królestwa Bożego jest wyraźnie podkreślane od początku *Ewangelii Marka*. W Mk 1,15 czytamy: „Wypełnił się czas i przybliżyło się Królestwo Boże”. Inne nawiązania do królestwa Bożego występują w Mk 4,11.26.30; 9,1.47; 10,14-15.23-25; 12,34; 14,25. Tak więc temat królestwa Bożego przewija się w *Ewangelii Marka*.

Nawiązanie do wyrażenia „królestwo Boże” w *Księdze Daniela*

Wizja Dn 7 wprost ukazuje temat królestwa Bożego. Według Dn 7,13-14 Syn Człowieczy otrzymuje królestwo (panowanie), które - w przeciwieństwie do ziemskich królestw przedstawionych na początku rozdziału - jest „niezniszczalne” (w. 14). Ta niebiańska wizja ukazuje Syna Człowieczego i Jego królestwo. Ponadto jest ona powiązana z ziemską sceną, w której „mały róg” panuje na Ziemi, a zwłaszcza rości sobie pretensje do panowania nad świętymi Najwyższego. Potem Syn Człowieczy przychodzi do Sędziwego na sąd. W Dn 7,26 czytamy: „Potem odbędzie się sąd i pozbawią go władzy”. Moc prześladowająca świętych zostanie pozbawiona swojej władzy. Ta scena w *Księdze Daniela* ukazuje zwrotny punkt w dziejach planu zbawienia - przedstawia oczyszczenie z zarzutów ludu Bożego i koniec władzy małego rogu. Wtedy „Królestwo, władza i moc nad wszystkimi królestwami pod całym niebem będą przekazane ludowi Świętych Najwyższego. Jego królestwo jest królestwem wiecznym, a wszystkie moce jemu będą służyć i jemu będą poddane” (Dn 7,27).

Rozważmy, co wynika z tych ważnych przyszłych wydarzeń. Po pierwsze, mały róg utraci swoją władzę nad świętymi. Po drugie, sąd oznacza oczyszczenie z zarzutów ludu Bożego, świętych. Królestwo Boże nie jest oderwane od Ziemi, ograniczone jedynie do niebiańskiej sfery. Królestwo Boże obejmuje także świętych na Ziemi - innymi słowy, jest królestwem ludu Bożego.

Nasuwa się pytanie: Jak królestwo Boże może się stać realne dla ludzi takich jak Daniel, Marek i my? Daniel pomaga nam odpowiedzieć na to pytanie wyjaśniając nasze zrozumienie zasadniczego aspektu ostatecznego ustanowienia królestwa Bożego. Ten zasadniczy aspekt to interwencja Pomazańca Księcia (Dn 9,25). Daniel napisał, że pod koniec okresu przedstawionego jako siedemdziesiąt proroczych tygodni „Pomazaniec będzie zabity” (Dn 9,26). „I zawrze ścisłe przymierze z wieloma na jeden tydzień, w połowie tygodnia zniesie ofiary krwawe i z pokarmów” (Dn 9,27). Jezus położył kres systemowi ofiarniczemu, gdyż sam został ofiarowany jako prawdziwa Ofiara za grzechy ludzi. Lud Boży - poddani królestwa Bożego - został nabyty za cenę krwi Mesjasza (1 P 1,18-19). Piotr dodaje także ważny punkt na Bożej linii czasu, kiedy mówi o Jezusie: „Wprawdzie był On na to przeznaczony już przed założeniem świata, ale objawiony został dopiero w czasach ostatnich ze względu na was” (1 P 1,20). Wyrażenie „objawiony został w czasach ostatnich” daje nam cenną wskazówkę pozwalającą zrozumieć Mk 1,15. Przyjrzyjmy się temu wersetowi w kolejnej części lekcji.

Królestwo Boże w *Ewangelii Marka*

W Mk 1,14-15 czytamy: „Przyszedł Jezus do Galilei, głosząc ewangelię Bożą i mówiąc: Wypełnił się czas i przybliżyło się Królestwo Boże”. Wersety te zmuszają nas do zwrócenia uwagi na szereg ważnych elementów.

Po pierwsze, sednem przesłania Jezusa było królestwo Boże. Królestwo Boże jest wprost wymienione w Mt 4,23: „I obchodził Jezus całą Galileę (...) głosząc ewangelię o Królestwie”. Po drugie, treść Jego przesłania miała ukierunkowanie eschatologiczne - „wypełnił się czas”. O jakim czasie mówił Jezus? Musiał to być czas symbolizowany przez ostatni tydzień z prorocтва o siedemdziesięciu tygodniach w Dn 9.

W Mk 1 autor nie definiuje wprost, czym jest królestwo Boże, ale zamiast tego w Mk 4 i kolejnych rozdziałach oferuje cenne wskazówki co do natury tego królestwa. Ponadto Marek przedstawia królestwo Boże w proroczych ramach czasowych. Dlatego *Ewangelia Marka* bywa nazywana „ewangelią wypełnionego czasu” (zob. *Mark: The Evangelist of Fulfilled Time*, red., Merling Alomia, Joel Leiva, Juan Millanao, Lima 2003).

Jak powinniśmy rozumieć wyrażenie „przybliżyło się Królestwo Boże”? Grecki oryginalny tekst daje nam pewne wskazówki. Mk 1,15 - „Wypełnił się czas i przybliżyło się Królestwo Boże” - brzmi w języku greckim: *peplērōtai ho kairos kai ēngiken hē basileia tou theou*. Spójnik *kai* jest zazwyczaj postrzegany jako łącznik między dwoma słowami czy zdaniami. W takich przypadkach zazwyczaj bywa tłumaczony jako „i”. Jednak *kai* może również pełnić rolę partykuły eksplikatywnej (objaśniającej), czyli *kai* epegegetycznego. To znaczy, że „słowo lub zdanie jest połączone za pomocą *kai* z innym słowem czy zdaniem w celu wyjaśnienia tego, co następuje przed nim. Dlatego *kai* może być przetłumaczone jako »to jest«, »to znaczy«, »mianowicie«” (zob. Danker, i in., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, s. 495).

Zatem jeśli *kai* w Mk 1,15 jest użyte w znaczeniu epegegetycznym, całe zdanie mogłoby brzmieć: „Wypełnił się czas, to znaczy przybliżyło się Królestwo Boże”.

Innymi słowy, nadejście królestwa Bożego oznacza wypełnienie czasu, o którym jest mowa w *Księdze Daniela*. W tym przypadku Jezus Chrystus uosabia królestwo Boże, a taka interpretacja jest zgodna z pragmatycznym punktem widzenia Marka. W Mk 1 królestwo Boże jest królestwem Jezusa Chrystusa, który przyszedł zgodnie z Bożą proroczą agendą, by głosić dobrą nowinę o królestwie Bożym. Tak więc królestwo Boże oznacza odkupienie i odrodzenie ludzkości. Jezus został zapytany przez faryzeuszy, kiedy nadejdzie królestwo Boże, i odpowiedział: „Oto (...) Królestwo Boże jest pośród was” (Łk 17,21). Paweł także potwierdził tę perspektywę, kiedy napisał: „Gdy nadeszło wypełnienie czasu, zesłał Bóg Syna swego, (...) aby wykupił tych, którzy byli pod zakonem, abyśmy usynowienia dostąpili” (Ga 4,4-5).

Jezus wzywa swoich uczniów, by wierzyli w ewangelię - dobrą nowinę o królestwie - i nawracali się. Czasownik *metanoēō* oznacza nie tylko „okazać skruchę”, ale także „nawracać się”, a doświadczenie to jest „warunkiem doświadczenia panowania Boga” (Danker, i in., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, s. 640). Całe przesłanie Jezusa skupiało się w tym punkcie. Ludzie są wzywani do wiary i przyjęcia ewangelii królestwa. Taki był priorytet działalności Jezusa. Na przykład, Jezus powiedział uczniom: „Pójdźmy gdzie indziej, do pobliskich osiedli, abym i tam kazał, *bo po to przyszedłem*” (Mk 1,38).

Właśnie w takim kontekście powinniśmy czytać przypowieści Mk 4 i resztę *Ewangelii Marka*. To znaczy, że powinniśmy je czytać jako naświetlenie „tajemnicy Królestwa Bożego” (Mk 4,11). Grecki rzeczownik *mystērion* wskazuje „treść tego, co nie było znane wcześniej, a zostało objawione wtajemniczonym, stosunkowo niewielkiej mniejszości - »sekret«” (Johannes P. Louw i Eugene Albert Nida, red., *Greek-English Lexicon of the New Testament: Based on Semantic Domains*, Nowy Jork 1989, s. 345). „Tajemnice Królestwa Niebios” zostały odkryte wraz z przyjściem Jezusa (Mt 13,11). Jezus wyjaśnił, że w Jego przesłaniu nie ma nic tajemniczego: „Nie ma bowiem nic ukrytego, co by nie miało być ujawnione i nic nie pozostało utajone, co by nie wyszło na jaw” (Mk 4,22).

Owe „tajemnice” królestwa (nie będące już tajemnicami, gdyż zostały objawione), nie zostaną zrozumiane przez wszystkich ludzi. Ewangelia jak ziarno jest rozsiewana na różnego rodzaju glebę, ale niestety nie każda gleba wydaje plon (Mk 4,3-20). Duchowy rozwój w królestwie Bożym jest podobny do procesu wzrastania rośliny: „Bo ziemia sama z siebie owoc wydaje, najpierw trawę, potem kłos, potem pełne zboże w kłosie” (Mk 4,28). Ten rozwój obejmuje także zbiór plonów: „A gdy owoc dojrzeje, wnet się zapuszcza sierp, bo nadeszło żniwo” (Mk 4,29). Z tej alegorii wynika przesłanie, iż zanim Chrystus zbierze swój lud w swoim królestwie w ramach ostatecznego żniwa w końcu czasu, musi najpierw zasiać ziarno - ewangelię - na glebie (Mk 4,26). Królestwo Boże wydaje się z początku małe, a jego ziarna jawią się jako niepozorne. Ale „gdy zostaje zasiane, wyrasta i staje się większe od wszystkich jarzyn, i wypuszcza tak wielkie gałęzie, że w jego cieniu mogą się gnieździć ptaki niebieskie” (Mk 4,32).

Wypełnienie czasu, o którym jest mowa w *Ewangelii Marka*, rozpoczęło się wraz z pojawieniem się królestwa Bożego w osobie Jezusa Chrystusa w ramach Jego pierwszego przyjścia. Inkarnowany Chrystus jest treścią ewangelii - dobrej nowiny. W każdej miejscowości, w której Go przyjmowano, Jezus głosił królestwo Boże. Przyszedł, by zasiać to ziarno na glebie wszystkich serc. Choć początkowo małe, królestwo ostatecznie będzie wielkie.

Jezus wzywał ludzi, by przyjęli królestwo tu i teraz: „Zaprawdę powiadam wam, ktokolwiek by nie przyjął Królestwa Bożego jak dziecko, nie wejdzie do niego” (Mk 10,15). Innymi słowy, Zbawiciel zachęcał swoich słuchaczy i nas, byśmy doświadczyli królestwa Bożego w naszym codziennym życiu. Jednak Jezus Chrystus wskazywał także na pełnię królestwa Bożego w końcu czasu: „Zaprawdę powiadam wam, nie będę już odtąd pił z owocu winorośli, aż do owego dnia, gdy go będę pił na nowo w Królestwie Bożym” (Mk 14,25). Eschatologia *Ewangelii Marka* wiąże się ze świadomością faktu, iż „koniec czasu” jest jeszcze kwestią przyszłości. Jednak

Marek podkreśla aktualne istnienie królestwa Bożego w jego wstępnym stadium jako doświadczanego przez wierzących tu i teraz.

Część III: Zastosowanie

„Wszyscy, którzy stali się poddanymi królestwa Chrystusowego, powinni dawać dowody swej wiary i skruchy. W ich życiu będzie przejawiać się uprzejmość, uczciwość i wierność. Będą służyć potrzebującym i przynosić Bogu swe dary. Będą chronić bezbronnych i dawać przykład cnoty oraz współczucia. W ten sam sposób naśladowcy Chrystusa dadzą świadectwo przekształcającej mocy Ducha Świętego. W ich codziennym życiu uwidocznią się: sprawiedliwość, miłosierdzie i miłość Boga. W przeciwnym razie staną się jak rzucane w ogień plewy” (Ellen G. White, *Życie Jezusa*, wyd. 16, Warszawa 2018, s. 71).

Po przeczytaniu powyższego cytatu poproś uczestników lekcji, by odpowiedzieli na następujące pytania:

1. Jak obecnie doświadczasz królestwa Bożego?
2. Jak ludzie reagowali na pierwsze przyjście Jezusa?
3. Jak ludzie przyjmują informacje o powtórny przyjsciu Jezusa i jak reagują na nie?
4. Na podstawie powyższego porównania, jak ważne jest królestwo Boże w twoim osobistym głoszeniu ewangelii?

	MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI • Przewodniki- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”.• Pytania- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej. www.adwent.pl dział: Studium biblijne	KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI • Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii.• Propozycje dodatkowych zajęć.• Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium.• Wspólnota, modlitwa każdy czwartek, godz.20.00 Zoom: 856 5129 9515 Kod dostępu: Biblia